

Terugblik kennisbijeenkomst ‘Succesfactoren en valkuilen op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn voor ouderen in de provincie Utrecht’

Een kleine 80 deelnemers die betrokken zijn bij wonen en zorg in de provincie Utrecht, kwamen op 30 september jl. bij elkaar in het congrescentrum van Achmea in Zeist voor de tweede kennissessie rondom de opgave ouderenhuisvesting. Onder energieke leiding van dagvoorzitter Richard Engelfriet passeerden de omvang van de opgave, de geleerde lessen, succesfactoren en knelpunten uit het project Wonen en Zorg 2040 van het IVVU en praktijkvoorbeelden de revue. Deze sessie kwam voort uit een samenwerking tussen het Aanjaagteam Wonen Welzijn Zorg voor Ouderen, IVVU en Provincie Utrecht.

Opgave

Na de opening door Mette Vernooij (Provincie Utrecht) en Joyce Jacobs (IVVU) nam Hans Adriani, voorzitter van het landelijk Aanjaagteam Wonen Zorg Welzijn Ouderen, ons mee in de stand van zaken van de woningmarkt, die vooral is ingericht op individualisering. Hans pleitte dan ook voor een transitie, waarbij de fysieke ruimte (woning, woongebouw en woonomgeving) helpt om de zorg van de toekomst mogelijk te maken. Zorgzame woongemeenschappen dus, waarbij ontmoeten, kennen en omzien naar elkaar de kern vormen. Ook Patrick van Meijel van Zilveren Kruis Zorgkantoor maakte de stand van zaken op als het gaat om de transitie van “zorg naar gewoon leven” in het Utrechtse. Er is sprake van een verschuiving van rollen van zorgkantoor en zorgorganisaties naar coalities met vastgoedpartijen (woningcorporaties, gemeenten, zorgorganisaties en provincie). Tot 2030 zijn in de provincie Utrecht volgens de Afsprakenkaders opgeteld 18.230 voor ouderen geschikte woningen te realiseren. In elke gemeente is inmiddels wel een Woonzorgvisie operationeel en wordt gewerkt aan het Volkshuisvestingsprogramma. Mede dankzij de inspanningen van het Aanjaagteam hangen partijen samen “boven de kaart” en zien we samenwerkingsverbanden ontstaan en projecten steeds concreter worden.

Van Meijel onderzocht samen met het zorgkantoor hoe het landschap van wonen met zorg er in 2030 uit ziet. Hij voorspelt een verschuiving van zorg met verblijf (intramuraal) naar andere vormen bij mensen thuis: VPT, MPT en PGB. Voor ZZP5 en 6 verwacht Zilveren Kruis dat 40 tot 50% nog intramuraal komt te wonen, tegen ca 60 tot 70% nu. Ook vanuit dit perspectief hang veel af van de snelheid waarmee zorggeschikte woningen kunnen worden toegevoegd. Onderzoeken van Companen en IVVU samen met Sinfore brengen de omvang van de behoefteprognoses in wonen en zorg helder in kaart.

Het Project Wonen en Zorg 2040

Arnout Siegelaar blikte terug op het project, de inspanningen en de resultaten. De kennis

is gebundeld in een boekje “Kennisdeling en succesfactoren Wonen en Zorg IVVU” dat voor iedereen beschikbaar is. Siegelaar licht een paar highlights eruit: De wisseling van rollen van overheid naar de partijen in de regio is ook in de provincie Utrecht erg herkenbaar. Partijen moeten wennen aan de nieuwe rol en aan een andere manier van werken. “Wacht niet op de ander, overheid of zorgkantoor, maar ga met je initiatief zelf aan de slag!” is daarom het devies. De opgave in wonen en zorg is groot, en kan alleen samen en met een brede range aan oplossingsrichtingen worden aangepakt; sec woningen bouwen is niet genoeg. Vaak wordt gekeken naar “de gemeenschap” waar de oplossing vandaan moet komen. Er zijn al veel mooie initiatieven en plannen vanuit burgers zelf en “noaberschap” is van alle tijden. “De Belofte van de Gemeenschap” kent echter ook vele mythes – de gemeenschap ontstaat niet vanzelf, daar moet energie in gestoken worden. Onder meer door elkaar te blijven ontmoeten - door de bubbels heen. Zie onderstaande links voor de concrete instrumenten die uit dit onderzoek zijn gekomen:

- Succesfactoren: [Kennisdeling-en-succesfactoren-Wonen-en-Zorg-IVVU.pdf](#)
- [Producten: Bijlage-3.-Bouwstenen-voor-woonzorginitiatieven-op-bestuurlijk-en-operationeel-niveau.pdf](#)
- [Voorbeeld intentieverklaring Wonen, Zorg en Welzijn Ouderen Soest](#)
- [Voorbeeld Uitvoeringsagenda Wonen, Zorg en Welzijn voor](#)
- [ouderen Soest 2025](#)
- [Voorbeeld afwegingskader woonzorginitiatieven](#)

De praktijk

Al vaker is opgemerkt dat de uitdaging zit in het zetten van echte stappen: het realiseren van projecten. Liesbeth Lossez van de Alliantie, Kees Vermaat van De Gezonde Venen en Marije Zijlstra van de gemeente Nieuwegein deelden in korte vraaggesprekken de ervaringen in de weerbarstige praktijk. Samenwerking blijkt steeds weer de sleutel. Ook de beweging van top-down naar bottom-up krijgt steeds meer vorm. Het uitgangspunt: “In geklets kun je niet wonen”. Het is tijd om keuzes te maken, van de kant af te komen en projecten te realiseren!

Initiatiefnemer Iris Sophie Rook van Woonin en Douwe-Jan Bakker van Axion Continu namen ons in een uitgebreide presentatie mee in de ontstaansgeschiedenis en het reilen en zeilen van het Hof van Leeuwesteyn met 94 appartementen en 17 eengezinswoningen. Deels met een 55+label en met voorrang voor bewoners met een zorgvraag. Een community coach zet actief in op het verminderen van eenzaamheid,

verminderen van zorgvraag, passend wonen en efficiënte zorg. De omvang maakt voorzieningen op locatie - naast de al genoemde coach - mogelijk, zoals ongeplande zorg, verpleegkundig spreekuur en vormen van ondersteuning. Ontmoeting is onderdeel van het ontwerp van het gebouw door leefgalerijen, een door bewoners onderhouden binnentuin en ontmoetingsplekken. Het project is, ondanks opstartproblemen, nu al een succes te noemen. Het vinden van de juiste mix van oud en jong en de ingroei van zorg- en dienstverlening maakten de start spannend. Geleerde aandachtspunten waren: het grote aantal grotere woningen leidt tot veel kinderen in de binnentuin en een community coach is noodzakelijk om steeds weer een zetje te geven aan een nieuw initiatief. De gemeenschap begint te ontstaan en blijkt ook aantrekkingskracht te hebben en helpt ouderen sneller te kiezen voor de verhuizing.

Hoe nu verder?

Tenslotte nam de dagvoorzitter het publiek mee naar de toekomst met de vraag: “Wat ga je morgen anders doen om bij te dragen aan wonen, zorg en welzijn voor ouderen binnen de provincie Utrecht?”. Een veelheid aan samenwerkingsvoornemens en concrete projectideeën gaven veel energie voor het vervolg in diverse lokale gemeenschappen.